

OCENA

osiągnięć dr Joanny Cymbrykiewicz, starszego wykładowcy Katedry Skandynawistyki w związku z postępowaniem habilitacyjnym, wszczętym na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w dyscyplinie literaturoznawstwa.

1. Podstawa prawna i formalna opracowania recenzji.

Recenzję przygotowano na podstawie:

- a) decyzji Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów o powołanie mnie na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr Joanny Cymbrykiewicz, przekazanej pismem Dziekana Wydziału Neofilologii z 26.03.2020 roku,
- b) wskazania przez dr Joannę Cymbrykiewicz osiągnięcia naukowego nt. „Biografia jako pretekst. Modele współczesnych duńskich biofikcji”
- c) ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późniejszymi zmianami),
- d) rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z dnia 30 stycznia 2018 r, poz. 261).

2. Dokumentacja wniosku

Recenzję przygotowano w oparciu o następującą dokumentację:

- a) wniosek dr Joanny Cymbrykiewicz do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dyscyplinie literaturoznawstwa
- c) autorefereat Wnioskodawcy w języku polskim załącznik 3
- d) wykaz dorobku naukowego (wykaz publikacji stanowiących osiągnięcia naukowe, o którym mowa w art. 16 ust. 2 ustawy) oraz innych osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych
- e) oświadczenia współautorów publikacji, określające ich indywidualny wkład w publikacjach wchodzących w skład osiągnięcia naukowego (Załącznik 5),
- f) analiza biometryczna publikacji (Załącznik 5),
- f) książki oraz kopie publikacji naukowych wchodzących w skład osiągnięcia naukowego, stanowiących podstawę wniosku o wszczęciu postępowania habilitacyjnego .

Stwierdzam, że dostarczona dokumentacja jest kompletna i zgodna z zaleceniami Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów. Od strony formalnej dokumentacja spełnia wszystkie kryteria wymagane do przeprowadzenia oceny merytorycznej osiągnięcia naukowego dr Joanny Cymbrykiewicz pt. „Biografia jako pretekst. Modele współczesnych duńskich biofikcji”, Jej aktywności naukowej i osiągnięć naukowo-badawczych, współpracy naukowej oraz dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego.

3. Przebieg kariery naukowej

Kariera naukowa Joanny Cymbrykiewicz jest związana z poznańską Alma Mater i obejmuje lata 2002-2020, okres osiemnastoletni. Po ukończeniu w 2002 roku pracy magisterskiej o dwóch współczesnych duńskich poetach, Michaelu Strunge oraz Pii Tafdrup, rozpoczęła ona studia doktoranckie, aby także po opieką prof. Marii Krysztofiak-Kaszyńskiej w 2007 roku obronić, a następnie w 2008 roku wydać udoskonaloną i rozszerzoną wersję książkową rozprawy, pt. *Motyw śmierci we współczesnej poezji duńskiej* (Wrocław 2008). Do tej nagrodzonej przez Rektora UAM w 2009 książki, rozprawy i antologii, mam szczególnie

sentyment, dzielę bowiem z Autorką w wielu kwestiach sposób podejścia do samej poezji i metod jej tłumaczenia; jednocześnie uważam, że nadal jej rozprawa nie weszła w naukowy obieg, nie została doceniona jako zdolna stać się pożywką nie tylko refleksji tanatologicznej, ale również filozoficznych, antropologicznych i estetycznych badań nad meandrami całej skandynawskiej literatury.

W omawianym okresie dr Cymbrykiewicz zdobywała ważne doświadczenia naukowe, organizacyjne, dydaktyczne i translatoryczne zarówno w kraju, jak i za granicą. Wyjazdy, pobyty studyjne, kwerendy biblioteczne dotyczyły głównie Danii, Niemiec i Szwecji, co habilitantka skrupulatnie odnotowuje w Autoreferacie. Od samego początku aż po czas obecny zainteresowaniem najważniejszym okazała się literatura duńska, poezja i powieść współczesna po roku 1980, o czym ponadto świadczy dziesięć książek przyswojonych polszczyźnie z języka duńskiego w formie samodzielnych tłumaczeń.

Za kulminacyjny punkt akademickiej kariery i dorobku naukowego habilitantki należy słusznie uznać wydane w roku 2019 wybitne i klarowne dzieło, to znaczy solidne opracowanie problematyki biografii ze szczególnym badawczym wglądem w duńską współczesną „biofikcję”. Polscy skandynawiści o profilu literaturoznawczym mogą w tej książce widzieć nie tylko zwieńczenie procesu habilitacyjnego poznańskiej badaczki i tłumaczki i literatury duńskiej, ale nowatorską rozprawę, która zasługuje na rekomendację i promocję jako dojrzałe osiągnięcie naukowe.

I doktorat, i habilitacja - obie książki wyznaczają homogeniczny horyzont poznawczy, czyli obszar nowszej literatury duńskiej, i ujawniają profil naukowy autorki związany z szeroko pojmowanym postmodernizmem. Obie budzą szacunek i podziw, obie zasługują na twórczą akademicką dyskusję, na krytyczną analizę i interpretację.

Tematyka i problematyka podejmowana w wymienionych książkach jest niełatwym wyzwaniem, gdyż sama autorka swą pasję poznawczą, kompetencję językową, umiejętności artykulacyjne i wiedzę metodologiczną czy historycznoliteracką wydoskonaliła na wyżyny eksperckie, co stawia recenzenta często w roli ucznia, a nie superznawcy przedmiotu, podążającego swobodnie za procesem rozumienia cudzej refleksji.

Uzupełnieniem najważniejszych publikacji książkowych są dzieła rozproszone jako części dzieł zbiorowych w liczbie sześciu, samodzielne artykuły i rozprawy opublikowane w czasopiśmie naukowych, niemieckich, duńskich i polskich w liczbie dwunastu; zdecydowana większość z nich powstała w ciągu ostatnich sześciu lat, które są okresem intensyfikacji naukowych dokonań.

Zauważalną cechą tego przyrostu prac dr Cymbrykiewicz pozostaje ich wzrost jakościowy, rozszerzenie horyzontu metodologicznego i dojrzewanie precyzji artykulacyjnej, a w ostatnim okresie po 2014 roku można mówić z całym przekonaniem o stopniowym osiągnięciu samodzielności naukowej.

Poza głównym nurtem badań prowadzonych przez dr Joannę Cymbrykiewicz sytuuje się udział w projekcie i grantie NCN *Wiersz litanijny w kulturze regionów Europy* na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu UW (2014-2018). Owocował on dwoma nowatorskimi publikacjami zagranicznymi na temat cech rozwojowych litanijnego wiersza w okresach: od średniowiecza po oświecenie, a następnie – od romantyzmu po lata 30te XX wieku.

Wcześniej, bo w 2011 roku dr Cymbrykiewicz podjęła pracę nad wnioskiem, który był załącznikiem rozprawy, a mianowicie nad rozpoznaniem stanu badań i kondycją biografistyki skandynawskiej. Mimo iż projekt nie otrzymał dofinansowania Funduszu Nauki Polskiej, samo sformułowanie zagadnień zainicjowało wątek, który znalazł swoje należne miejsce w monografii poznańskiej badaczki.

Wszystkie studia Habilitantki z cyklu „odczytań” poetów cechuje staranność opracowań i nowe spojrzenie na tekst. To, że dr Cymbrykiewicz otrzymała propozycję udziału

we wspomnianym grantcie NCN należy odbierać jako dowód zaufania do jej kompetencji badaczki literatury i jej zdolności współpracy naukowej.

Nie sposób nie wspomnieć o dwóch wykładach gościnnych wygłoszonych w Instytucie Skandynawistyki Uniwersytetu w Greifswaldzie. W 2010 – o dwóch noszących podobne nazwiska pisarzach duńskiej literatury: Hansa Christiana i Jana Christiana Andersena, w 2014 – o duńsko-norweskich litaniach w okresie od średniowiecza do XVII wieku.

4. Ocena parametryczna i merytoryczna osiągnięcia naukowego i ocena bibliometryczna

Przedstawione mi do oceny osiągnięcie naukowe dr Joanny Cymbrykiewicz stanowi cykl 9 spójnych tematycznie oryginalnych prac. 4 z nich opublikowane w okresie 2016-2018 w czasopiśmie z listy B MNISW o łącznej ilości punktów 36, pozostałe z listy C MNISW – 40 p. Sumaryczny IF wynosi 0. Publikacje oryginalne z uwagi na krótki czas, jaki upłynął od ich opublikowania, osiągnęły poziom cytowania 3 razy wg Google Scholar, indeks Hirscha 1. Habilitantka jest pierwszym autorem wszystkich publikacji oryginalnych.

Zgodnie z zaleceniami Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, do dokumentacji habilitacyjnej dołączono odpowiednie oświadczenia współautorów, które jednoznacznie potwierdzają znaczący wkład merytoryczny, koncepcyjny i redakcyjny Habilitantki w powstawanie tych prac.

Podsumowując, pomimo że dorobek stanowiący osiągnięcie naukowe ilościowo nie jest duży, prace wchodzące w jego skład są interesujące i wartościowe, a dominujący wkład Habilitantki w ich powstanie nie budzi wątpliwości. Publikacje zawierają wiele oryginalnych wyników o dużej wartości poznawczej raz wnoszą nową wiedzę o nowych odmianach gatunkowych biografii.

Chciałbym zwrócić uwagę na oryginalny i aktualny w aspekcie literaturoznawczym pomysł badawczy, podejście do postawionych problemów oraz solidny warsztat metodyczny Habilitantki.

Porównanie dorobku naukowego Habilitantki przed i po uzyskaniu stopnia doktora odzwierciedla Jej postępujący rozwój naukowy oraz znaczący wzrost aktywności zawodowej,

5. Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzatorskie.

W symbiozie z pracami wydawniczymi pozostaje dorobek dydaktyczny Habilitantki, związanej zawodowo z Uniwersytetem im. Mickiewicza w Poznaniu. Pod jej kierunkiem powstało kilkanaście prac licencjackich; wypromowała dziesięciu magistrów z zakresów, które stanowiły integralną część zajęć dydaktycznych: z literatury duńskiej i skandynawskiej, przekładu artystycznego, teorii literatury, praktycznej nauki języka duńskiego. Ma za sobą doświadczenia w opiece nad jednym doktoratem, recenzowaniu publikacji naukowych, wydawnictw literackich dla renomowanych wydawnictw WAB i Znak, w podnoszeniu kwalifikacji językowych (udziały w warsztatach i konferencjach lektorów języka duńskiego) i translatorskich (udziały w panelach tłumaczy, w letniej szkole dla tłumaczy, 2009, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018) i uczestnictwu w imprezach popularyzatorskich.

Dr Cymbrykiewicz aktywnie uczestniczy w pracach na rzecz Katedry Skandynawistyki, wydziału neofilologii, całej uczelni, co znajduje poświadczenie w przedłożonej do oceny dokumentacji. Jako referentka brała udział w czterech konferencjach naukowych ogólnopolskich i międzynarodowych, co trzeba ocenić jako skromny i wymagający intensyfikacji w przyszłości: wszak dzielenie się badawczymi dokonaniem należy do intelektualnego i moralnego obowiązku każdego pracownika naukowego. W tym kręgu aktywności mieści się udział w trzech komitetach organizacyjnych międzynarodowych i krajowych konferencjach skandynawistycznych.

Jeśli do tego dodamy osiągnięcia popularyzatorskie, takie jak np. inspirująca przedmowa do wydania w 2019 roku nowego wydania *Pożegnania z Afryką* Karen Blixen,

udziały w dyskusji panelowej, organizacja wizyt Duńczyków, to stwierdzam, że summa doświadczeń habilitantki sprzyjała naukowym przedsięwzięciom i tłumaczy jej kompetencje czy używanie nowoczesnego aktualnego instrumentarium badawczego do analizy i interpretacji niełatwego obszaru duńskiej tradycji poetyckiej drugiej połowy XX wieku oraz nurtu duńskich powieści, które stały się egzemplifikacją gatunku biograficznego nazwanego przez badaczkę biofikcją.

6. Książka habilitacyjna

Dr Joanna Cymbrykiewicz umieściła swój punkt obserwacyjny i eksploracyjny w polu literaturoznawstwa, co wydaje się po retrospektywnej analizie biograficznego kontekstu naturalnym procesem i konsekwencją wykształcenia, kontaktów z samą literaturą, a także literaturoznawstwem polskim i duńskim w szczególności. Innymi słowy, dr Joanna Cymbrykiewicz obrała własną drogę do poznania literatury, a ściślej mówiąc – powieści duńskiej. Drogę aspektową, ale trudną i ambitną, bo daleko wykraczającą poza prostą i spokojną rejestrację danych frekwencyjnych czy ich analizę funkcjonalno-semantyczną.

Trzeba przyznać, że dr Cymbrykiewicz od samego początku daje się poznać jako osoba, która odważnie i wnikliwie identyfikuje rozliczne komplikacje, przed jakimi stawali literaturoznawcy, gdy próbowali badać odmiany gatunkowe biografii, szukając linii demarkacyjnych. Cymbrykiewicz podzieliła ich pasję, przyczyniając się do wprowadzenia myślowego i metodologicznego ładu i upowszechnienia zagadnień związanych z „wyodrębnieniem biofikcji w dyskursie biograficznym” w Polsce. Z determinacją i pragnieniem wszechstronnego rozpoznania opracowała pewien model, a może i wzór badawczy w odniesieniu do całego pola form żywotopisarskich. Model ten plasuje się w kręgu ponowoczesnych kierunków i metod zajmowania się literaturą, ze szczególnym ukierunkowaniem na aparat pojęciowy narratologii wraz z charakterystycznym uprzywilejowaniem pomysłów wywiedzionych z performatywnej funkcji języka.

Już tytuł książki, a potem - lektura wstępu wskazuje na ważny ślad horyzontu ideowego i metodologicznego, z jakim mamy tutaj do czynienia. Formuła „biografia jako pretekst” odsłania ponowoczesną poetykę pretekstu, rozluźnionych (anachronicznych, o ile dobrze rozumiem) rygorów referencyjności, otwarcie bram tekstocentryzmu ku intertekstualności, swobodę w traktowaniu obiektu, zastępowanie rygorów naukowości – fikcjonalnością, fabularyzowaniem, perspektywą narratystyczną wolności aż po przyzwolenie na jakiś stopień interpretacyjnego anarchizmu, ale połączony z pragnieniem kontroli rozpoznań.

Ten kierunek rozwoju refleksji o sposobach przedstawiania cudzego życia prowadzi do odstonięcia pisarskich eksperymentów i wskazuje na różne nowsze duńskie metody uprawiania biografiki: od „snucia domysłów na temat życia osobistego protagonisty na podstawie napisanych przez niego (pisarza) utworów” (tak jak Hans Brix, s.59), przez naukową biografistykę literacką (Aage Henriksen), w Polsce znaną pod formułą „osobowości twórczej”, aż po „złote czasy biografii” po 1980 roku, który w ujęciu Habilitantki stanowi „początek zwrotu biograficznego i biografii postmodernistycznej (65), programowo zrywający z „kompozycją linearną i klasyczną koncepcją narracyjną” (74) na korzyść wykorzystania literackich strategii narracyjnych w trakcie konstruowania biografii naukowych, a także form powieściowych. Autorka przedstawia historyczny rys rozkwitu biografiki w Danii, pokazując przenikanie do środowiska akademickiego zainteresowania biografiami literackimi w związku z produktywnością pisarzy tworzących ten popularny gatunek, co stanowi naturalny czynnik motywujący do badań.

Czy wybrane obiekty analityczne narzucają perspektywę badawczą, czy przeciwnie, perspektywa badawcza wyznacza reguły projektu naukowego nakierowanego na „współczesne duńskie biofikcje” i je po swojemu modeluje? Co właściwie jest przedmiotem

naukowej eksploracji w nowej odświeżeniu? Trudno tu o jednoznaczną odpowiedź na tak postawione pytania analizując rozprawę, która wyodrębnia, definiuje i zajmuje się zagadnieniem biofikcji w literaturze duńskiej, a następnie analizuje trzy wybitne powieści współczesne o artystach jako przykłady realizacji nowej formy gatunkowej. Habilitantkę interesuje ten rodzaj tekstualizacji biografii, w której rygor wierności, lojalności wobec „protagonisty”, wobec realnego autora czy nadawcy, postulat harmonizowania narracji historycznej z rzeczywistością pozatekstową zostaje zastąpiony możliwościami „fikcjonalizacji historii” (Poul Ricoeur), czyli ideą połączenia historiografii z narracją literacką. To jest bliskie tezom „konstruktywistów”, takich jak Paul Veyne czy Hayden White; ten ostatni starał się stworzyć system ostrzegania dla historiografów, którzy traktowali historię wyłącznie jako działanie, a pomijali kształtującą rolę samych form i strategii narracyjnych. Dołączył jednak do postmodernistycznego tłumu odrzucającego tezę o referencyjnym nastawieniu narracji historycznej, której odniesieniem jest doświadczenie czasu, tak jak jawi się ono w przeżyciu indywidualnym czy zbiorowym. Znalazł się po stronie badaczy, filozofów, zwolenników śmierci podmiotu na rzecz jego rekonfiguracji „tożsamości narracyjnej” czy człowieka-opowieści. A konsekwencje takiego stanowiska są dalekowzroczone: jeśli jedynie akt opowiadania, gest nazywania czy narracji scala podmiotowość, to człowiek przestaje być bytem niepowtarzalnym a jego życie – tylko uporządkowaną narracyjnie, tzn. zewnątrznie – całością.

W tej perspektywie najbardziej interesującym obiektem jest nadawca wypowiedzi, podmiot narracyjnego działania, to on decyduje o początku, o wydarzeniu kończącym opowieść, to on stwarza ramę kompozycyjną opowiadania, sposób i zasady konstruowania treści, a styl mówienia manifestuje jego możliwości językowe, nawet – może wprowadzać roszczenia moralne niezależne od protagonisty, bohatera pretekstowej biografii czy biofikcji.

Zarysowanie szerszego kontekstu myślowego, do którego inspirowała książka habilitacyjna, pozwala lepiej zrozumieć pierwotną badawczą hipotezę interpretacyjną, która głosi, że we współczesnych duńskich biofikcjach motyw przybliżenia życia i dokonania konkretnej realnej historycznej osoby pozostaje na drugim, trzecim, dziesiątym planie wobec tematyzacji, tekstualizacji, problematyzacji, które stanowią obiekty głównego zainteresowania. W centrum uwagi nie znajduje się ciekawość życia niepowtarzalnej osoby, bo ona staje się pretekstem, dzięki któremu autor wypowiada się na temat go nurtujący, na przykład opresyjności dzieciństwa. Diagnozując centrum orientacji poznańskiej badaczki można powiedzieć, iż w swej rozprawie stara się ukazać „pretekstowość” analizowanych dzieł. Wykorzystuje instrumentarium narratologii oraz badań nad biofikcją, czemu towarzyszą refleksje z innych – głównie ponowoczesnych „zwrotów” literaturoznawczych. W mniejszym stopniu interesuje się antropologicznym wymiarem promowanej metody.

Rozprawa składa się z pięciu koherentnych segmentów, w których uwidoczniła się hierarchizacja zagadnień. Rozdział pierwszy zajmuje się rozróżnieniami teoretycznych kategorii, jakie pojawiły się w przestrzeni naukowo-badawczej w odniesieniu do biografiki i biofikcji. Patronat trojga współczesnych amerykańskich badaczy jest wyraźnie deklarowany i widoczny jako źródło inspiracji teoretycznej i metodologicznej: Iny Schubert i Moniki Latham oraz Michaela Lackey. W rozdziale drugim w polu obserwacji jako ważna informacja o stanie badań pojawia się długa historia duńskiej biografiki od „przełomu nowoczesnego” aż po ostatnią dekadę, czasu licznych biofikcji z dziełem Joakima Garfa na czele. Autorka okazuje się kompetentnym przewodnikiem po literackim i naukowym życiu Danii.

Kolejne trzy rozdziały to części najwyraźniej odświeżające wiedzę, umiejętności analityczno-interpretacyjne, kompetencje naukowe, językowe i pisarskie dr Cymbrykiewicz. Każdy kończy się podsumowaniem, które przypomina zasadniczy pretekst omawianej

powieści. Dla Dorrit Wilumsen, która w *Marii* (1983) stworzyła portret rzeźbiarki Madame Tussaud w taki sposób, że „za pośrednictwem bohaterki daje wykładnię własnych poglądów na temat kobiety i artystki”, a dokładniej – „przesłania”, że warunkiem osiągnięcia artystycznej satysfakcji jest „kontestacja zastanego porządku” (133). Dla Peera Hultberga w powieści *Preludia* (1989), z Chopinem w roli głównej figury myślowej, ważnym pretekstem stało się dzieciństwo, od którego mrocznych tajemnic, lęków, rozczarowań, głównie zaś – opresyjnego, skostniałego języka dorosłych trzeba się wyzwolić, aby stać się w pełni wyemancypowanym geniuszem muzycznym (179). Dla Stiga Dalangera w powieści *Podróż w błękicie* (2004), której protagonistą jest Hans Christian Andersen, obszarem fikcjonalizacji stał się portret wewnętrzny szczęśliwej „utalentowanej i wrażliwej jednostki” (210), co w całości stanowi polemikę z wulgarnymi i uproszczonymi obrazami baśniopisarza jako nieszczęśliwca oraz modelami szczęścia lansowanymi przez dawnych biografów.

Synteza aspektowego odczytania biograficznych treści i ich kompozycji wspiera zasadniczą tezę o obecności fikcyjnych wyobrażeń i uniwersalnych zagadnień poruszanych przez powieściowych twórców, którzy stworzyli własne portrety swoich bohaterów. Autorzy duńskich biofikcji, o ile dobrze rozumiem przewód myślowy książki, nie przypominają poszukiwania apokryfistów biblijnych. Tamci pragnęli odtworzyć miejsca puste czy nieokreślone za pomocą wyobraźni i przy pomocy konwencji literackich i strategii narracyjnych, dokonują rekonstrukcji nieopowiedzianych segmentów biograficznych. Ci zaś, to znaczy biografowie -beletryści, konstruują fabuły i narracje na miarę własnych wyobrażeń i nowszych pokoleń odbiorców, dając upust odwadze tworzenia, „nieskrępowanej gorsetem genologicznych prawideł”, zawierając swoisty pakt z czytelnikiem, oferując hybrydowe, innowacyjne przedstawienia historycznych postaci, czyli „modele biofikcjonalne”.

Rzecz to zauważalna, że skupiając się na kształtotwórczej roli narracyjnych zabiegów wobec żywotów wybranych postaci, na przykład wizji ciągłości życia wynikającej z nieprzerwanego toku opowieści, albo na przykład sugerowanie walki o autonomię czy samodzielność za pomocą polifonicznej narracji, dramatyzującej jego dążenia, Habilitantka świadomie czy programowo pomija sprawę stylu wypowiedzi, czyli zagadnienia języka bohaterów i języka narracji. Mam tu na uwadze wypowiedzi rozumiane jako działanie językowe, wypowiedzi, które coś obiecują, przebaczą, ustanawiają, wykorzystujące niejako potencjał językowej performatywności, co również mieści się w obszarze fikcjonalności. Widziałbym w dostrzeżeniu problematyki stylu wyrażania idei przestrzeń pogłębiającą rezultaty analiz, podobnie jak w dotknięcie bodaj kwestii obrazów człowieka (dzieciństwa), jakie są ukryte w każdej z powieściowych reprezentacji postaci historycznych.

Książka habilitacyjna - konkluzja

Dzięki książce habilitacyjnej Joanny Cymbrykiewicz literaturoznawstwo zyskuje znacznie poszerzony obraz twórczości literackiej pozostającej na uboczu dotychczasowych badań. Pracując na źródłach, Habilitantka odkrywa nowe obszary badawcze, rozświetlając problematykę tekstów, które wprawdzie zaistniały w formie tłumaczeń na język polski, ale nigdy nie stały się przedmiotem krytycznej eksploracji. Dokonuje analiz i interpretacji tekstów z zaplanowanego punktu widzenia i w wyczerpujący zagadnienia sposób. Wyrażane w toku wywodów oraz w końcowej części segmentów opinie i oceny formułuje jasno, zwięźle i dobitnie. Wyczuwa się odpowiedzialność piszącej za słowo. Lektura jej rozprawy odświeża autentyczną pasję badawczą Autorki, a syntetyczny opis w Refleksach końcowych cech opisanych utworów wyzwala nadzieję, że jej badania znajdą kontynuatorów.

Wnioski końcowe. Przedłożone do recenzji publikacje dr Joanny Cymbrykiewicz cechuje budząca uznanie rzetelność naukowa, solidny warsztat źródłowo-dokumentacyjny, poprawność metodologiczna i językowa oraz satysfakcjonujący, wystarczająco pojemny krąg badań, w którym wyjątkowe miejsce zajmuje książka habilitacyjna. Jest to publikacja odkrywczą, świadcząca o dojrzałości naukowej Autorki i odpowiadająca wymogom stawianym rozprawom habilitacyjnym. Dorobek dydaktyczny oraz zaangażowanie w prace uczelni i na rzecz środowiska wskazują na zaangażowanie Habilitantki na tych wspólnotowych obszarach.

Konkluzja jest następująca: z pełnym przeświadczeniem wnoszę o przekazanie wniosku dr Joanny Cymbrykiewicz o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych (dyscyplina: literaturoznawstwo) do kolejnych etapów postępowania habilitacyjnego.

Hieronim Chojnacki

